

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1950

ANDRA KAMMAREN

Nr 4

30 januari—1 februari.

Debatter m. m.

Måndagen den 30 januari.

	Sid.
Herr Hagberg i Luleå vid föredragning av motionen nr 419	6
Interpellation av herr Lundberg angående auktorisering av maskin- stationer på jordbrukets område, m. m	6

Onsdagen den 1 februari.

Interpellationer av:

herr förste vice talmannen Skoglund angående genomförandet av 1947 års principbeslut rörande ålderdomshemvårdens framtida ordnande	9
herr Huss angående skärpt lagstiftning i fråga om behörighet att utöva läkarkonsten	10
herr Larsson i Luttra angående ifrågasatt utvidgning av Remmene skjutfält	10

Samtliga avgjorda ärenden.

Onsdagen den 1 februari.

<i>Lagutskottens</i> memorial nr 1, angående av lagutskotten antagna all- männa grunder för ärendenas fördelning mellan lagutskotten . .	9
---	---

Måndagen den 30 januari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 21 och den 24 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition nr 40, angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom proprietalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper.

§ 3.

Föredrogs var efter annan följande på bordet liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 233 av fröken *Vinge* och herr *Larsson* i Stockholm; och
nr 234 av herr *Håstad m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 235 och 236 av herr *Edström*;
nr 237 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

nr 238 av herrar *Rylander* och *Kristensson* i Osby;

nr 239 av herrar *Hægglom* och *Nilsson* i Bästekille;

nr 240 av herr *Andersson* i Linköping
m. fl.;

nr 241 av herr *Ericsson* i Näs; samt
nr 242 och 243 av herr *Hjalmarson*
m. fl.;

till behandling av lagutskott motionen nr 244 av herr *Hjalmarson m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 245 av herr *Hjalmarson m. fl.*;
nr 246 av herr *Hammar m. fl.*;
nr 247 och 248 av fröken *Elmén*
m. fl.;

nr 249 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 250 av herr *Häckner m. fl.*;

nr 251 av herr *Bergstrand*;

nr 252 av herrar *von Friesen* och
Nilsson i Göteborg;

nr 253 av fröken *Nygren m. fl.*;

nr 254 av herr *von Friesen m. fl.*;

nr 255 av herr *Nordkvist m. fl.*;

nr 256 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*;

nr 257 av herr *Adolfsson m. fl.*;

nr 258 av herr *Hagberg* i Malmö;

nr 259 av herr *Hammar m. fl.*;

nr 260 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 261 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

nr 262 av herr *Pettersson* i Dahl
m. fl.;

nr 263 av herrar *Nilson* i Spånstad
och *Jacobsson* i Igelsbo;

nr 264 av herr förste vice talmannen
Skoglund m. fl.;

nr 265 av herr *Bergstrand* och fru
Sjöstrand;

nr 266 av herr *Hjalmarson m. fl.*;
och

nr 267 av herr *Hjalmarson*;

till behandling av lagutskott motionen nr 268 av herr *Hjalmarson*;

till statsutskottet motionerna:

nr 269 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*;

nr 270 av herr *Levin*;

nr 271—273 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

nr 274 av fru *Sandström m. fl.*;

nr 275 av fru *Sandström*;

nr 276 av fru *Ewerlöf m. fl.*;

nr 277 av herr *Hægglom m. fl.*;

nr 278 av herrar *Ward* och *Malmberg*
i Skövde;

nr 279 av herr *Johnsson* i Skoglösa;

nr 280 av fröken *Nygren*;

nr 281 av herr *Jansson* i Kalix; och

nr 282 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

till bevillningsutskottet motionerna:
nr 283 av herr *Hjalmarson m. fl.*;
nr 284 av herr *Johnsson* i Skoglösa
m. fl.;

nr 285 av herr *Hæggblom m. fl.*;
nr 286 av herrar *Åqvist* och *Gunnars-
son*;
nr 287 av herr *Kristensson* i Osby;
och
nr 288 av herr *Hedlund* i Rådom;

till konstitutionsutskottet motionen
nr 289 av herr *Edström*;

till bevillningsutskottet motionen nr
290 av herr *Edström*;

till behandling av lagutskott motio-
nerna:

nr 291 av fru *Sandström*;
nr 292 av herr *Hedlund* i Östersund;
nr 293 av herr *Hjalmarson m. fl.*;
nr 294 av herr *Andersson* i Dunker;
nr 295 av herr *Lundberg*;
nr 296 av herr *Hoppe m. fl.*;
nr 297 av herrar *Johansson* i Norr-
fors och *Persson* i Norrby;
nr 298 av herrar *Åqvist* och *Häckner*;
nr 299 av herr *Norup m. fl.*;
nr 300 av fru *Boman m. fl.*;
nr 301 av herr *Hagård m. fl.*;
nr 302 av herr *Fagerholm*;
nr 303 av herrar *Svensson* i Ljungs-
kile och *Utbult*;
nr 304 av herr *Edström*;
nr 305 av fröken *Liljedahl m. fl.*;
nr 306 av fröken *Elmén m. fl.*; och
nr 307 av herr *Rylander*;

till jordbruksutskottet motionerna:
nr 308 av herr *Antby m. fl.*;
nr 309 av herr *Johnsson* i Kastanje-
gården *m. fl.*;
nr 310 av herr *von Friesen m. fl.*;
nr 311 av herr *Pettersson* i Dahl;
nr 312 av herr *Jacobsson* i Igelsbo
m. fl.;

nr 313 och 314 av herr *Andersson* i
Dunker *m. fl.*;

nr 315—317 av herr *Ericsson* i Näs
m. fl.;

nr 318 av herr *Hæggblom m. fl.*;

nr 319 av herr *Norup m. fl.*;

nr 320 av herr *Andersson* i Björkäng
m. fl.;

nr 321 av herr *Nolin m. fl.*;

nr 322 av herr *Boman* i Stafsund;

nr 323 av herr *Onsjö m. fl.*;

nr 324 av herr *Svensson* i Ljungskile;

nr 325 av herr *Ericsson* i Sörsjön
m. fl.;

nr 326 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.; och

nr 327 av herr *Dickson m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr
328 av herr *Edström*;

till allmänna beredningsutskottet mo-
tionerna:

nr 329 av fru *Sjöstrand* och herr *Berg-
strand*;

nr 330 av herr *Ericsson* i Näs *m. fl.*;

nr 331 av herr *Edström m. fl.*;

nr 332 av herr *Pettersson* i Dahl;

nr 333 av herr *Onsjö m. fl.*;

nr 334 av herr *Andersson* i Björkäng
m. fl.;

nr 335 av herr *Östlund* och fru *Bo-
man*;

nr 336 av fru *Boman*;

nr 337 av herrar *Nilsson* i Varuträsk
och *Gunnarsson*;

nr 338 av herr *Jonsson* i Skedsbygd;
och

nr 339 av fru *Boman* och fröken *Wet-
terström*;

till utrikesutskottet motionen nr 340
av herrar *Håstad* och *Nilsson* i Bäste-
kille;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 341 av herr *Nihlfors m. fl.*;

nr 342 av herr *Johansson* i Torp;
samt

nr 343 och 344 av herr *Håstad*;

till statsutskottet motionerna:

nr 345 av herr *Larsson* i Stockholm
m. fl.;

nr 346 av herr *Gustafsson* i Borås
m. fl.;

nr 347 och 348 av herr *Fröderberg*
m. fl.;

nr 349 av herr *Braconier*;

nr 350 av herr *Nihlfors m. fl.*;
nr 351 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Luleå;

nr 352 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;

nr 353 av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*;

nr 354 av herrar *Sjölin* och *Nordkvist*;

nr 355 av fröken *Wetterström* och fru *Ewerlöf*;

nr 356 av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Nihlfors*; och

nr 357 av herr *Edström*;

till allmänna beredningsutskottet motionen nr 358 av herr *Hedlund* i Rådomb. *fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 359 av herrar *Hagberg* i Luleå och *Holmberg*;

nr 360 av herr *Gunnarsson m. fl.*;

nr 361 av herr *Dickson*;

nr 362 av herr *Hedlund* i Rådomb. *fl.*;

nr 363 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Staxäng*;

nr 364 av herr *Rubbestad m. fl.*;

nr 365 av herr *Hedlund* i Rådomb. *fl.*;

nr 366 av herrar *Ahlsten* och *Svensson* i Stenkyrka;

nr 367 av herr *Svensson* i Ljungskile; och

nr 368 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Luleå;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 369 av herr *Braconier m. fl.*;

nr 370 av herr *Svensson* i Stenkyrka *m. fl.*;

nr 371 av herrar *Kristensson* i Osby och *Ohlin*;

nr 372 av herr *Rubbestad m. fl.*;

nr 373 och 374 av herr *Hjalmarson m. fl.*;

nr 375 av herrar *Svensson* i Ljungskile och *Utbult*;

nr 376 av herrar *Edström* och *Birke*;

nr 377 av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Häckner*;

nr 378 av herr *Håstad*;

nr 379 av herrar *Kyling* och *Nordkvist*; samt

nr 380 av herr *Ohlin m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 381 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;

nr 382 av herr *Andersson* i Dunker;

nr 383 av herr *Johnsson* i Stockholm;

nr 384 av herr *Nilson* i Spånstad;

nr 385 av herrar *Lindberg* och *Hansson* i Skediga;

nr 386 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;

nr 387 av herr *Carlsson* i Bakerödb. *fl.*;

nr 388 av herr *Pettersson* i Dahlb. *fl.*; och

nr 389 av herr *Ohlin m. fl.*;

till allmänna beredningsutskottet motionen nr 390 av herr *Ohlin m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 391 av herr *Nilsson* i Bästekille;

nr 392 av herrar *Jönsson* i Rosshol och *Svensson* i Stenkyrka;

nr 393 av herrar *Mårtensson* i Smedstorp och *Persson* i Svensköp;

nr 394 av herr *Ericsson* i Näs *m. fl.*;

nr 395 av herr *Carlsson* i Bakerödb. *fl.*;

och nr 396 av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 397 av herr *Utbult m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 398 av herr *Hedlund* i Rådomb. *fl.*;

nr 399 av herrar *Håstad* och *Nilsson* i Bästekille; samt

nr 400 av fröken *Wetterström m. fl.*;

till allmänna beredningsutskottet motionerna:

nr 401 av herr *Wiklund* i Stockholm;

nr 402 av fröken *Wetterström* och herr *Braconier*;

nr 403 av herr *Ohlin m. fl.*;

Interpellation ang. auktorisering av maskinstationer på jordbrukets område, m. m.

nr 404 av herrar *Kyling* och *Braconier*;

nr 405 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.;

nr 406 och 407 av herr *Nilson* i Spånstad;

nr 408 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Boman* i Stafsund;

nr 409 av herr *Johnsson* i Stockholm;

nr 410 av herr *Jönsson* i Rossbol;

nr 411 av herr *Persson* i Norrby m. fl.;

nr 412 av herr *Braconier* och fröken *Wetterström*;

nr 413 av herr *Hagberg* i Luleå m. fl.;

nr 414 av herr *Braconier*;

nr 415 av herr *Braconier* och fröken *Wetterström*; samt

nr 416 av herr *Hjalmarson* m. fl.;

till statsutskottet motionen nr 417 av herr *Hjalmarson* m. fl.; samt

till bankoutskottet motionen nr 418 av herr *Hjalmarson* m. fl.

Härefter föredrogs för remiss till utskott den på bordet liggande motionen nr 419 av herr *Lager* m. fl., om åtgärder för avhjälpande av bostadsbristen m. m.; och lämnades därvid på begäran ordet till

Herr **HAGBERG** i Luleå, som anförde: Herr talman! På uppdrag av motionärerna anhåller jag, att motionen nr 419 måtte få uppdelas i två motioner, den ena likalydande med den ursprungliga motionen, endast med den ändringen, att klämman erhåller följande lydelse: »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om snabba åtgärder för ökad bostadsbyggnation, för produktion av byggnadsmaterial i tillräcklig omfattning och till billigare priser och för en utvidgning av subventionsverksamheten, allt i enlighet med vad ovan anförts», samt den andra med följande lydelse: »Med hänvisning till motiveringen i vår motion nr 419 om åtgärder för avhjälpande av bostadsbristen m. m. få vi hemställa, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t an-

håller om snabba åtgärder för införande av obligatorisk kommunal bostadsförmedling.»

Kammaren biföll denna hemställan och uppdelade i enlighet härmed föresvarande motion i tvenne, nr 419, om åtgärder för avhjälpande av bostadsbristen m. m., samt nr 420, om införande av obligatorisk kommunal bostadsförmedling.

Dessa motioner hänvisades, den förra till statsutskottet och den senare till behandling av lagutskott.

§ 4.

Interpellation ang. auktorisering av maskinstationer på jordbrukets område, m. m.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **LUNDBERG**, som yttrade: Herr talman! Med stöd av statsmedel och i enlighet med statsmakternas önskan om ökad gemensam maskin användning ha maskinstationer på jordbrukets område bildats på många platser i landet. Utvecklingen här går utomordentligt snabbt fram, och det är svårt att få en siffermässig uppgift om maskinstationernas andel i jordbruksmekaniseringen. Man behöver emellertid endast peka på sådana arbeten som stenröjning, dikesgrävning, gödselspridning, ogräsbekämpning, skördetröskning förutom alla vanliga jordbearbetningsarbeten för att förstå, att maskinstationsidén väsentligt bidrager till att öka varje maskins årliga användningstid med åtföljande mindre kapitalinvestering för maskininköp. Därjämte blir det möjligt för det mindre jordbruket att bli delaktigt av den arbetsbesparing och möjlighet till ökad rationalisering, som maskininsatsen innebär och som icke vore möjlig att få till stånd, om den enskilde småbrukaren skulle svara för maskinanskaffningen. Det betydande

Interpellation ang. auktorisering av maskinstationer på jordbrukets område, m. m.

de kapital, som maskinerna representera inom ett modernt jordbruk, nödvändiggör även att maskinparken icke göres större än att den rationellt kan utnyttjas.

Även om man inte kan misstaga sig på maskinstationernas initiativrikedom och ansvar för uppgiften, får man inte vara främmande för de svårigheter som stationerna ha att brottas med. Allt flera jordbrukare anskaffa egna traktorer och redskap. Denna den enskildes önskan att själv få råda över de tekniska hjälpmedlen i sin jordbruksdrift, även om det med hänsyn till brukningsdelens ringa åkerareal är oekonomiskt, är det svårt för det allmänna att påverka. Däremot kan det inte anses vara riktigt att lån och bidrag av statsmedel utlämnas till mindre maskinhållare inom område, där maskinstation arbetar, och för inköp av maskintyper som även maskinstationen hyr ut till jordbrukarna. Det är riktigt, att uthyrningen grannar emellan är en beprövad form av maskinhållning med gamla anor. I ofredstider är den mindre sårbar än maskinstationen, men i regel slutar sådan maskinhållning med att var och en köper sin maskin. Kanske samgåendet de första sex åren endast skedde för att komma åt statsbidraget. I varje fall stimulerar det mera sällan till anskaffning av erforderliga specialmaskiner. Men ändock verkar det störande på maskinstationernas verksamhet. Det är bra med konkurrens till en viss grad. Jordbrukarnas anskaffning av egna maskiner torde emellertid i det här fallet vara en tillräcklig tumskruv på maskinstationerna och ett effektivt kontrollorgan, så att inte taxorna bli för höga eller arbetet dåligt utfört.

En annan fara för maskinstationerna är storgårdarnas maskinanskaffning i syfte att även bedriva maskinuthyrning. Det är nu inte ovanligt, att ägaren på en större gård och hans familj bilda bolag för uthyrning av lantbruksmaski-

ner. Gården håller inga egna maskiner, utan bolaget anskaffar alla maskiner och utför arbetet åt gården, eventuellt mot högsta möjliga taxa. Detta minskar gårdens nettointkomst, och bolagets vinst reduceras genom snabb avskrivning och fördelas därefter på flera aktieinnehavare. Uppenbart är att en sådan skenmanöver sker ur skatteteknisk synpunkt, och även om dessa storgårdars maskinuthyrning till andra gårdar kan förväntas bli av relativt obetydlig omfattning, inverkar den dock ur flera synpunkter störande på en i bygden arbetande maskinstations verksamhet.

Med hänsyn till maskinstationernas allmännyttiga verksamhet och då ett ökat stöd från det allmänna sida uppenbarligen är nödvändigt, tillåter jag mig att anhålla om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få rikta frågan, huruvida en auktorisering av maskinstationerna och ett fastställande av deras räjonger genom länsstyrelserna och på förslag av hushållningssällskapen kunna tagas under skyndsamt övervägande, och om herr statsrådet desslikes har för avsikt att låta verkställa en översyn av nu gällande bestämmelser om lån och bidrag ur jordbrukets maskinlänefond i vad berör anförda frågor.

Denna anhållan bordlades.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes lagutskottens memorial nr 1, angående av lagutskotten antagna allmänna grunder för ärendenas fördelning mellan lagutskotten.

§ 7.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen:

nr 41, angående grunderna för höjning av löner enligt statens löneplansförordning m. m.;

nr 43, med förslag till lag om ändring i arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), m. m.; och

nr 44, angående bestridande av vissa haverikostnader.

Dessa propositioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 4.12 em.

In fidem

Gunnar Britth.

Tisdagen den 31 januari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollet för den 25 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Härmed intygas, att riksdagsman Anders Stjärne, f. 25/1 1884, från Ramfall, sedan 29/1 1950 vårdas på härvarande lasarets kirurgiska avdelning för Hypertrofia prostatae c. retentio urin. total.

Han beräknas få kvarstanna på lasarettet i minst 1 månad och vara i behov av vila från arbete i ytterligare minst 1 månad.

Tore Ekström
leg. läk.

Kammaren beviljade herr Stjärne ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare från och med den 29 innevarande januari.

§ 3.

Föredrogs var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionen nr 41, angående grunderna för höjning av löner enligt statens löneplansförordning m. m.;

till behandling av lagutskott propo-

sitionen nr 43, med förslag till lag om ändring i arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), m. m.; samt

till statsutskottet propositionen nr 44, angående bestridande av vissa haverikostnader.

§ 4.

Föredrogs, men bordlades åter lagutskottens memorial nr 1.

§ 5.

Föredrogs den av herr *Lundberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående auktorisering av maskinstationer på jordbrukets område, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Anmälades, att Kungl. Maj:ts proposition nr 47, angående befrielse från ersättningsskyldighet i visst fall m. m., tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 4.04 em.

In fidem

Gunnar Britth.

Onsdagen den 1 februari.

Kl. 2 em.

§ 1.

Justerades protokollet för den 26 nästlidna januari.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 47, angående befrielse från ersättningsskyldighet i visst fall m. m.

§ 3.

Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottens memorial nr 1, angående av lagutskotten antagna allmänna grunder för ärendenas fördelning mellan lagutskotten.

§ 4.

Interpellation ang. genomförandet av 1947 års principbeslut rörande ålderdomshemsvårdens framtida ordnande.

Herr förste vice talmannen **SKOGLUND** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Socialvårdskommittén överlämnade i juli 1946 ett betänkande med förslag angående ålderdomshemsvårdens ordnande. Den bärande tanken i detta förslag var, att de kommunala ålderdomshemmen skulle göras till hem av inackorderingstyp, där de gamla, som icke kunde reda sig själva, mot betalning inom folkpensionens ram skulle kunna få bostad, kost och omvårdnad i en omgivning, som i minsta möjliga mån avvek från en naturlig hemmiljö. Vägen till detta mål skulle gå över en gradvis utrensning av det klientel, som för närvarande står i trivseln och tryggheten på ålderdomshemmen: sinnessjuka, sinnesslöa och allmänt svårhanterliga personer.

Den proposition, som av socialministern förelades 1947 års riksdag, byggde i princip på socialvårdskommitténs tankegångar. Propositionen lämnade emellertid väsentliga frågor rörande reformens genomförande öppna i avvaktan på pågående eller planerade utredningar angående andra vårdformers framtida gestaltning. Socialvårdskommittén hade föreslagit, att den tid, inom vilken ålderdomshemmen skulle vara fullständigt ordnade, borde bestämmas till fem år från tiden för lagens ikraftträdande. Socialministern var emellertid på ovan angivna grunder icke benägen att förelägga riksdagen något förslag till lag om ålderdomshem. Reformen kom härigenom att få karaktären av ett starkt uttunnat principbeslut.

Statsutskottet, som tillstyrkte Kungl. Maj:ts proposition, underströk i samband härmed mycket bestämt, att en utveckling av ålderdomshemmen i av propositionen föreslagen riktning på alla sätt borde påskyndas. Särskilt framhöll utskottet önskvärdheten av att grunderna för statens bidrag till ny- eller ombyggnad av ålderdomshem snarast fixerades. Dessa synpunkter underströks även i debatten.

Utöver de olägenheter för trivsel och arbetsro inom hemmen, som varje dröjsmål med frågans lösning innebär, framträder för varje dag svårigheterna allt klarare för dem, som i kommunerna ha att sörja för ålderdomshemsvårdens ordnande. Särskilt gäller dessa svårigheter osäkerheten om de framtida statsbidragsgrunderna. Enighet förelåg i riksdagen om att kommunerna borde erhålla statsbidrag för ny- eller ombyggnad av ålderdomshem, som påbörjats efter den 1 juli 1946. De närmare grun-

Interpellation ang. skärpt lagstiftning i fråga om behörighet att utöva läarkonsten.

derna för bidragens storlek och deras beräknande kunde emellertid inte i detta sammanhang fixeras. Riksdagen underströk emellertid vikten av att detta skedde snarast möjligt. Att socialdepartementet ännu efter så lång tid icke förelagt riksdagen förslag på denna punkt kommer med all sannolikhet att verka hämmande på det nydaningsarbete inom ålderdomshemsvården, varom allmän enighet råder. Om än byggsvårigheterna fortfarande lägga hinder i vägen för ett igångsättande av nybyggnader i någon större utsträckning, skulle redan nu det viktiga planeringsarbetet kunna slutföras, om klara besked beträffande statsbidragen föreläge.

Svårigheter vållas även av det förhållandet, att frågan om det framtida huvudmannskapet för en rad av de vårdformer, av vilkas utbyggande den nya ålderdomshemsvården är direkt beroende, ännu verkar vara olöst. Detta gäller främst sinnessjukvården, sinnesslövrården, kronikervården och vården av allmänt genstörtiga och störande element. Visserligen håller en viss praxis på att växa fram, men denna har av naturliga skäl icke kunnat vinna erforderlig fasthet. Resultatet härav har blivit en besvärande osäkerhet och tveksamhet — icke endast ute i kommunerna utan i vissa fall även i de instanser, från vilka de kommunala förtroendemännen och myndigheterna vänta klara direktiv.

Då snart tre år förflutit sedan propositionen förelades riksdagen borde tillräcklig tid ha stått till förfogande för slutförande av nödiga utredningsarbeten på detta område.

Vid den rationalisering av socialvården, som den nya kommunindelningsreformen väntas medföra, komma otvivelaktigt en hel del användbara äldre byggnader att bli lediga, som skulle kunna användas som vårdanstalter för skilda klientel, t. ex. osnyggas och störande element. Innan så sker måste

emellertid frågan om huvudmannskapet klarläggas.

På kommunalt håll skulle man otvivelaktigt med tillfredsställelse hälsa en sammanfattande redogörelse från socialministerns sida i de frågor som här vidrörts. Jag får därför anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kungl. socialdepartementet få rikta följande fråga:

Är statsrådet villig upplysa kammaren om vidtagna åtgärder och föreliggande planer för genomförandet av 1947 års principbeslut rörande ålderdomshemsvårdens framtida ordnande?

Denna anhållan bordlades.

§ 5.

Interpellation ang. skärpt lagstiftning i fråga om behörighet att utöva läarkonsten.

Ordet lämnades på begäran till

Herr **HUSS**, som yttrade: Herr talman! Under den senaste tiden har den amerikanske pastorn och helbrägdagöraren William Freeman utövat läarkonsten i Göteborg och Stockholm under former, som måste betecknas såsom uppseendeväckande och såsom ett alltför stort avsteg från god ordning.

Med anledning av den danska »undergörerskan» Dorothea Iversens mottagningar i Stockholm i januari 1949 riktade såväl fru Eriksson i Stockholm som undertecknad en interpellation till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet den 14 januari 1949. Interpellationerna utmynnade i en fråga, huruvida nuvarande bestämmelser kunde anses vara tillräckliga för att förebygga händelser av denna art och huruvida statsrådet vore beredd att framlägga förslag till ytterligare eller skärpta bestämmelser.

Statsrådet besvarade dessa interpellationer gemensamt den 16 februari 1949. Svaret innebar ett konstaterande av att

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av Remmene skjutfält.

nu gällande lagstiftning vore otillräcklig och otillfredsställande. Statsrådet framhöll vidare sin avsikt vara att inom departementet uppta medicinalstyrelsens förslag om skärpt lagstiftning till förnyat övervägande, men kunde givetvis icke uttala någon mening om vilket resultat denna prövning kunde komma att få.

Utom den inledningsvis omnämnde pastor Freeman lära enligt uppgifter ytterligare två helbrägdagörare, den amerikanske pastorn William Branham och indiern Lam Jeevaratnam, ha förberädat sin ankomst till vårt land. Den sistnämnde skulle f. n. vistas i London efter ett hollandsbesök, som lär ha slutat med utvisning.

Nu nämnda förhållanden synas i hög grad tala för nödvändigheten av att den av statsrådet i utsikt ställda prövningen av gällande lagstiftning påskyndas och att, om prövningen redan verkställts utan att lämna något positivt resultat, frågan om en ändrad lagstiftning upptas till förnyat övervägande. Vid ett sådant övervägande torde hänsyn böra tagas till det förhållandet, att de betänkliga konsekvenser, som blivit och komma att bli oupplösligt förenade med här ifrågavarande helbrägdagörarens verksamhet, sådan den hittills bedrivits, framför allt är en följd av att verksamheten i dessa fall utövas under massmöten. Därmed vill jag även hava understrukit, att jag icke tagit principiellt avstånd från den religiösa helbrägdagörelsen i form av ett religiöst eller annat psykiskt inslag vid behandling av sjuka. Att det finnes ett samband mellan psykiska processer och övervinnandet av olika sjukdomstillstånd är erkänt inom läkarvetenskapen.

Måhända skulle man kunna komma till rätta med nu påtalade missförhållande genom ändrade föreskrifter på annat lagstiftningsområde än behörighetslagen.

Med stöd av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till stats-

rådet och chefen för inrikesdepartementet få rikta följande frågor:

Anser herr statsrådet, att prövningen av bestämmelserna i lagen om behörighet att utöva läarkonsten aktualiserats av under den senaste tiden inträffade händelser så starkt, att prövningen bör verkställas utan tidsutdräkt eller att, om prövningen redan verkställts med negativt resultat, densamma bör upptas till förnyat övervägande?

Är statsrådet beredd att ange några positiva riktlinjer för ändrade bestämmelser i nyssnämnda lag eller på annat område av lagstiftningen?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av Remmene skjutfält.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr LARSSON i Luttra, som anförde: Herr talman! I en motion vid 1949 års riksdag (I: 197) föreslogs att Remmene skjutfält inom Remmene, Jällby och Kvinnestads socknar i Älvsborgs län skulle utvidgas genom tillköp av ca 2 440 hektar mark. Skjutfältets nuvarande areal utgör 807 hektar och skulle efter utvidgningen alltså bli 3 247 hektar. I sitt utlåtande nr 167 avstyrkte statsutskottet bifall till motionen, men utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på frågan och, då förhållandena det så medgäve, skulle framlägga förslag i ärendet.

Kungl. Maj:t läser ha givit vederbörande militära myndighet i uppdrag att verkställa närmare utredning för en sålunda ifrågasatt utvidgning av skjutfältet. Utredningen har givit vid handen, att därvid 87 fastighetsägare skulle få avstå hela eller största delen av sin mark, att sex av dessa fastighetsägare äro villiga att sälja, om antagbara villkor bjudas, under det att de övriga över

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av Remmene skjutfält.

huvud taget icke vilja avstå sin mark till kronan. Utöver dessa beröras ytterligare mer än ett hundratal fastigheter, fast i mindre grad, av utvidgningen.

Det är uppenbart att ett ärende, som berör ett så stort antal sakägare och som ingriper i en hel bygds normala liv, icke har kunnat undgå att väcka en livlig diskussion i bygden. Det har därvid starkt satts i fråga, om det över huvud taget går att åstadkomma en tillfredsställande lösning av skjutfältsfrågan inom detta område med hänsyn till begränsningen åt två håll av järnvägen Borås—Herrljunga och västra stambanan samt åt andra håll av landsvägar och mera betydande bebyggelse. Därvid bör tagas i beaktande att modernt fältartilleri, som här skulle komma i fråga, har en skottvidd av upp till 10 600 meter och modernt luftvärnsartilleri ca 16 000 meter. Man får väl därtill räkna med att ännu kraftigare pjäser inom en snar framtid kunna bli aktuella. Enligt en utbredd uppfattning i bygden är det icke möjligt att skjuta på längre håll än 6 000 meter på detta fält efter utvidgningen samt att möjligheterna att skjuta i olika riktningar bli mycket begränsade.

Från de berörda fastighetsägarna har det även riktats kritik mot myndigheterna på grund av deras sätt att handlägga ärendet. Det vill sålunda synas som om hänsyn alltför litet tagits till de berörda fastighetsägarnas legitima intresse av att få kontrollera värderingar m. fl. faktorer. Över huvud taget synes man icke ha tagit vara på möjligheterna att åstadkomma förtroendefulla överläggningar mellan de berörda parterna.

Av vad här anförts framgår att utvidgningen av Remmene skjutfält är en fråga av synnerligen komplicerad natur. Det förefaller därför som om en mera ingående utredning av frågan i dess helhet borde komma till stånd innan regering och riksdag ta ställning

till frågan. I denna utredning borde även andra intressen än de rent militära vara representerade.

Med anledning av det anförda tillåter jag mig att till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet rikta följande frågor:

1. Anser sig statsrådet kunna ställa i utsikt en mera allsidig utredning angående en eventuell utvidgning av Remmene skjutfält med beaktande av att även andra intressen än de militära beredas tillfälle att medverka?

2. Om statsrådet icke kan ställa i utsikt en sådan utredning, är statsrådet i så fall beredd att för kammaren lämna en redogörelse för frågan, därvid då särskilt möjligheten att med den nu ifrågasatta utvidgningen åstadkomma en tillfredsställande lösning på lång sikt bör belysas, liksom även myndigheternas sätt att handlägga ärendet med sakägarna?

Denna anhållan bordlades.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Anmälades, att Kungl. Maj:ts proposition nr 45, angående lån till Sveriges utsädesförening, tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 9.

Anmälades, att under sammanträdet till herr talmannen avlämnats en motion, nr 421, av herr *Senander m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 41, angående grunderna för höjning av löner enligt statens löneplansförordning m. m.

Denna motion bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 2.15 em.

In fidem
Gunnar Britth.